

M A R T A K Š T E F K O

Rodjen je 29.jula 1902. godine u Banjoj Luci.Os-
novnu školu pohađao je kod Sestara milosrdnica sv.Vinka.Nas-
tavlja školovanje u Realnoj gimnaziji u Banjoj Luci,ali zavr-
šava samo dva razreda.Prekida školovanje i odlazi na zanat u
Tvornicu duvana.Završava tokarski zanat i radi u Tvornici.

Kadrovski rok služi u mornarici, u Tivtu.

Otac Hinko Martak,rodjen u Križevcima,došao je
u Banju Luku još za vrijeme Turske i radio kao kvalifikovani
stolar i kolar.Od prvih dana učestvovao je u izgradnji Tvorni-
ce duvana,gdje je po izgradnji tvornice nastavio da radi.

Majka Marija,rodjena Fasold,bila je Austrijanka,
rodjena u Beču,a odrasla u Gracu.

Za vrije izbora 1920.godine glasao je za kandi-
data Komunističke partije.Ubrzo poslije toga izvršen je pretres
u kući.Porodica je tada stanovala kod Rebule,u ulici fra Grge
Martića.Pretres je izvršen u 5 sati izjutra.Na primjedbu zašto
se tako rano dolazi u kuću,agent je odgovorio: "Pretres se i
pravi u ovo doba!" Na pretresu nisu ništa našli.Odnijeli su ne-
ki model stroja koji je Štefko izradio jer je agent pretpostav-
ljao,što je tada i rekao,da se radi o radio stanici.

Kad je trebalo da ide na otsluženje vojnog roka,
došao je do svoje sestre Cilike,koja je tada radila kao knjigo-
vodja sa Martinom Zrelecom,i rekao da vojna komanda mjesta tra-
ži mladiće koji će ići u mornaricu.Sestri je rekao da se i on
javio,ali je sestra bila protiv toga.U razgovor se umješao i
Zrelec: "Pusti ga da ide i da vidi svijet!" Tako je Štefko oti-
šao u mornaricu 1921.godine.

Trebalo je da ostane 6 godina s tim što je namje-
ravao da se upiše u pomorsku mašinsku školu.Da bi se u ovu školu
upisao tražio je od sestre da mu pošalje neke dokumente.Za doku-
mente Cilika se obratila činovniku Balvanoviću.Otezalo se sa da-
vanjem tih dokumenata u Opštini,da li namjerno ili ne,tako da
je zakasnio za upis.Naime,kada je dobio tražene dokumente bilo

je već kasno. Nije se upisao u školu jer nije blagovremeno dobio potrebne dokumente.

Poslije povratka iz mornarice zaposlio se u Tvornici duvana kao tokar.

Kupio je motor. Često su mu dolazili drugovi, razgovarali i vrzmali se oko motora. Takve česte posjete majci su bile neshvatljive. Da bi otklonio sumnje majke, objašnjavao joj je da popravljaju motor. Na jedan takav odgovor, majka je odgovorila: "Kako to, nov motor, a stalno ga popravljáš?" Među ostalim njegovim drugovima u posjete je dolazio i Šefket Maglajlić.

Martin Zrelec sklonio je 1924. godine neke knjige i dokumente u kuću Martaka. Štefko je preuzeo i sklonio knjige neposredno prije pretresa u kući Zreleca.

Majka Marija Martak znala je da su to zabranjene knjige zbog samog postupka sklanjanja od policije. Knjige je spalila. Kasnije je objasnila razloge spaljivanja knjiga strahom od pretresa i mogućih posljedica.

Štefko Martak umro je od TBC 2. maja 1930. godine.

Podatke dala

13. maj 1974. godine

Banja Luka

(Cilika Martak)